

THIẾT KẾ HỌC LIỆU SỐ HỖ TRỢ DẠY HỌC TRỰC TIẾP MÔN CẦU LÔNG CHO HỌC SINH LỚP 11 TRƯỜNG THPT NGUYỄN KHUYẾN QUẬN 10, THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

Lê Vũ Kiều Hoa, Ngô Thị Ánh Hương, Trương Thị Thanh Nhân
Trường Đại học Sư phạm thành phố Hồ Chí Minh

Tóm tắt: Nghiên cứu nhằm thiết kế tài liệu giảng dạy số dựa trên các khía cạnh lý thuyết và thực tiễn của việc giảng dạy giáo dục thể chất, nhằm hỗ trợ việc dạy học trực tiếp môn Cầu lông cho học sinh lớp 11 tại Trường Trung học Phổ thông Nguyễn Khuyến, Quận 10, Thành phố Hồ Chí Minh.

Từ khóa: tài liệu học tập số, hỗ trợ dạy học trực tiếp, giáo dục thể chất.

DESIGNING DIGITAL TEACHING MATERIALS TO SUPPORT DIRECT INSTRUCTION OF BADMINTON FOR 11TH-GRADE STUDENTS AT NGUYEN KHUYEN HIGH SCHOOL, DISTRICT 10, HO CHI MINH CITY

Le Vu Kieu Hoa, Ngo Thi Anh Huong, Truong Thi Thanh Nhan
Ho Chi Minh City University of Education

Abstract: To design digital teaching materials that are based on the theoretical and practical aspects of teaching physical education, to support the direct teaching of Badminton for 11th grade students at Nguyen Khuyen High School, District 10, Ho Chi Minh City.

Keyword: digital learning materials, support direct teaching, physical education.

Nhận bài: 12/04/2025

Phản biện: 12/05/2025

Duyệt đăng: 16/05/2025

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

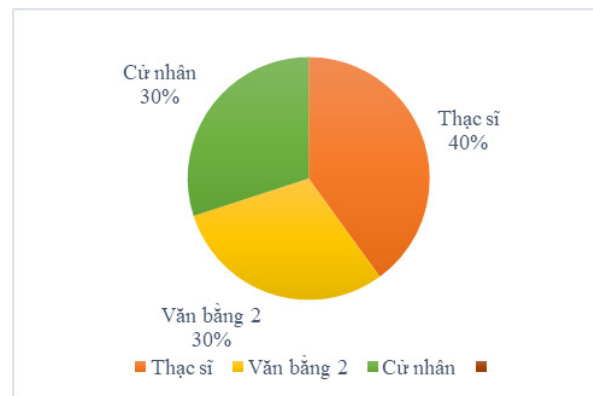
Việc ứng dụng công nghệ thông tin (CNTT) và các học liệu số (HLS) vào quá trình dạy học là một trong những vấn đề cần ưu tiên phát triển nhanh, mạnh vì khoa học công nghệ đã và đang ảnh hưởng sâu rộng đến nền Giáo dục nước nhà. HLS được xem như một phần không thể thiếu để người giáo viên (GV) sử dụng trong quá trình dạy học (DH) nhằm đạt được kết quả tốt hơn. Tuy nhiên, việc sử dụng HLS cũng có một số hạn chế, chẳng hạn như chưa phù hợp cho những nơi không có kết nối Internet hoặc các thiết bị kỹ thuật số, không thể thay thế hoàn toàn cho giảng dạy trực tiếp, có thể gây phụ thuộc vào công nghệ và không phải HLS nào cũng đảm bảo tính khoa học, phù hợp với môi trường học tập của từng đối tượng HS. Bên cạnh đó, nếu nhìn nhận riêng trong môn Giáo dục thể chất (GDTC), HLS mặc dù đã phổ biến hơn trước nhưng so với mặt bằng chung trong lĩnh vực giáo dục thì HLS hỗ trợ cho môn GDTC, đặc biệt là DH trực tiếp môn Cầu lông còn nhiều hạn chế mang cả tính khách quan và chủ quan. Nhận thức được tầm quan trọng của HLS trong công tác DH môn GDTC, nhiều bài báo, cẩm nang khoa học, sách giáo khoa học đã được xây dựng và đưa vào sử dụng; nhiều trường học cũng tổ chức giảng dạy trực tiếp môn GDTC phối hợp cùng HLS để đưa công tác DH đạt hiệu quả cao nhất. Tuy nhiên có thể thấy, HLS hỗ trợ dạy

học trực tiếp môn Cầu lông vẫn còn khá mới mẻ so với GV và HS trường THPT Nguyễn Khuyến, chưa thật sự được GV quan tâm, sử dụng việc kết hợp với dạy học trực tiếp cùng các phương pháp giảng dạy trên lớp. Song song đó, các HLS cũng chưa được GV nghiên cứu thiết kế riêng cho từng bài dạy để phù hợp với HS của từng khối, lớp. Vì những lý do trên, nhóm nghiên cứu mạnh dạn lựa chọn và tiến hành: “Thiết kế học liệu số hỗ trợ dạy học trực tiếp môn Cầu lông cho học sinh lớp 11 Trường THPT Nguyễn Khuyến Quận 10, Thành phố Hồ Chí Minh”.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Thực trạng việc sử dụng học liệu số trong quá trình dạy học trực tiếp môn Cầu lông tại trường THPT Nguyễn Khuyến Quận 10, thành phố Hồ Chí Minh.

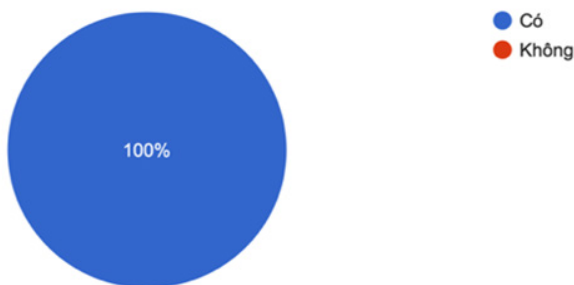
Nhằm đảm bảo tính khoa học và khách quan trong quá trình thiết kế HLS hỗ trợ DH trực tiếp môn Cầu lông cho HS lớp 11 trường THPT Nguyễn Khuyến Quận 10, Thành phố Hồ Chí Minh, nhóm nghiên cứu tiến hành khảo sát lấy ý kiến từ các GV trong tổ Thể dục dạy tại trường THPT Nguyễn Khuyến. Cơ cấu thành phần đối tượng phỏng vấn: GV trình độ thạc sĩ: 4 người (chiếm tỷ lệ 40 %), GV trình độ văn bằng 2: 3 người (chiếm tỷ lệ 30 %), GV trình độ cử nhân: 3 người (chiếm tỷ lệ 30 %) biểu thị qua biểu đồ 3.1:

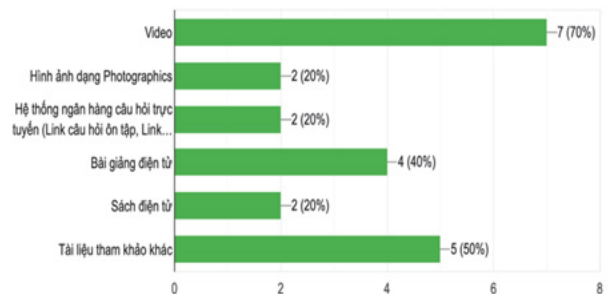
Biểu đồ 3.1. Thông tin về khách thể phỏng vấn

Nhóm nghiên cứu tiến hành khảo sát (bằng phiếu phỏng vấn) việc ứng dụng HLS vào quá trình DH môn Cầu lông tại trường THPT Nguyễn Khuyến như sau: Khảo sát tỉ lệ GV sử dụng HLS trong dạy học môn Cầu lông (biểu đồ 3.2); Tìm

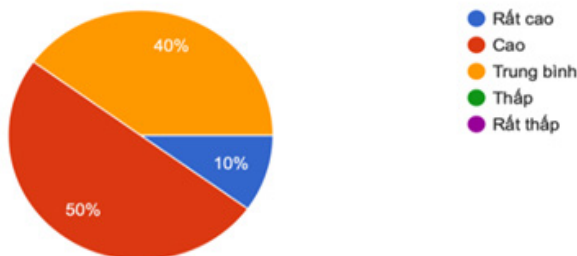
hiểu các định dạng HLS được sử dụng trong DH môn Cầu lông (biểu đồ 3.3); Khảo sát việc đưa HLS vào hỗ trợ dạy học trực tiếp môn Cầu lông (biểu đồ 3.4); Tìm hiểu những khó khăn khi ứng dụng HLS vào DH môn Cầu lông (biểu đồ 3.5).

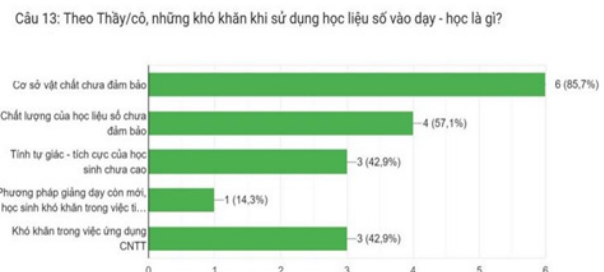
Biểu đồ 3.2. Tỉ lệ GV sử dụng HLS trong dạy học môn Cầu lông

Biểu đồ 3.3. Dạng học liệu số được sử dụng trong dạy học môn Cầu lông

Biểu đồ 3.4. Việc đưa HLS vào dạy học môn Cầu lông

Biểu đồ 3.5. Khó khăn khi sử dụng HLS vào dạy học môn Cầu lông

Dựa trên kết quả khảo sát và phân tích đã thực hiện, có thể kết luận rằng việc ứng dụng HLS trong quá trình dạy học trực tiếp môn Cầu lông tại trường THPT Nguyễn Khuyến, Quận 10, Thành phố Hồ Chí Minh, đã ít nhiều có những dấu hiệu tích cực. Cụ thể, việc sử dụng HLS, đặc biệt là các video hướng dẫn (70%), đã được toàn bộ GV áp dụng trong giảng dạy, điều này cho thấy sự đồng thuận cao đối với phương pháp mới mẻ này. HLS không chỉ giúp học sinh dễ dàng tiếp cận và hiểu bài học một cách sinh động và thực tiễn hơn, mà còn góp phần nâng cao hiệu quả quá trình dạy và học, như đã được thể hiện qua tỷ lệ 60% GV nhận thấy HLS rất hiệu quả trong việc hỗ trợ DH trực

tiếp môn Cầu lông.

Tuy nhiên, việc triển khai HLS cũng gặp phải một số thách thức đáng kể, chủ yếu liên quan đến cơ sở vật chất chưa đủ đáp ứng yêu cầu của việc dạy học trực tiếp kết hợp việc sử dụng HLS và thói quen của cả GV và HS với phương pháp giảng dạy này. Đồng thời, cả GV và HS cần thời gian để thích nghi với phương pháp giảng dạy mới và công nghệ hiện đại. Điều này đòi hỏi nhà trường cần có những đầu tư hợp lý cho cơ sở vật chất cũng như đào tạo bài bản hơn nữa cho đội ngũ GV nhằm tối đa hóa lợi ích mà việc sử dụng HLS mang lại. Bên cạnh đó, chất lượng của các HLS sử dụng hỗ trợ việc DH trực tiếp môn Cầu lông chưa

thực sự phù hợp (57.1 %) với các bài học.

2.2 . Thiết kế các học liệu số hỗ trợ dạy học trực tiếp môn Cầu lông cho học sinh lớp 11 trường THPT Nguyễn Khuyến Quận 10, thành phố Hồ Chí Minh.

** Cơ sở lý luận:*

Thứ nhất, các HLS được thiết kế phải đảm bảo tính khoa học, đảm bảo hệ thống kiến thức về những kỹ chiến thuật, luật của các môn thể thao được đưa vào dạy học tại các trường THPT. Tri thức được đưa ra trong các HLS phải chân chính, chính xác tức là phải đúng với bản chất có thật của sự vật, hiện tượng mà học sinh cần nghiên cứu. Thứ hai, các HLS được thiết kế phải đảm bảo tính sư phạm, phù hợp về mặt tâm sinh lý học sinh, tính thẩm mỹ của HLS, sự thể hiện nhuần nhuyễn các nguyên tắc dạy học và các phương pháp dạy học. Thứ ba, các HLS được thiết kế đảm bảo tính pháp lý, phù hợp với các quy định về bản quyền tác giả, sở hữu trí tuệ, an ninh thông tin, giao dịch điện tử và luật chia sẻ cung cấp thông tin. Thứ tư, các HLS được thiết kế phải đảm bảo tính thực tiễn, có mục đích cải thiện các vấn đề còn yếu kém trong phương pháp dạy học truyền thống, phục vụ người giáo viên và học sinh; luôn luôn thay đổi và chủ động tạo ra những phương pháp mới để phục vụ mục đích đã đề ra; và trên cơ sở đó áp dụng vào thực tế công việc dạy học.

** Cơ sở thực tiễn:*

Căn cứ thực tiễn cơ sở vật chất tại THPT Nguyễn Khuyến, Quận 10, Thành phố Hồ Chí Minh: HS học tập kết hợp trong nhà thi đấu đa năng, sàn gỗ và sân ngoài trời. Vì vậy, cần thiết kế HLS phù hợp với môi trường học tập; Đối tượng DH là HS lớp 11, đang trong giai đoạn tâm lý yêu thích cái đẹp, sự thú vị, do đó HLS cần lôi cuốn được sự chú ý của HS, gây hứng thú và khiến HS chủ động tìm hiểu và tiếp thu lượng thông tin mà HLS đề cập tới.

Căn cứ thực tiễn về quá trình học tập của HS: là HS lớp 11, đang học học kỳ 1, mới học qua một số kỹ thuật cơ bản trong môn Cầu lông. Do đó cần

chú ý lựa chọn thiết kế các HLS hướng đến hướng dẫn kỹ thuật đơn giản, dễ thực hiện, không đòi hỏi quá cao về độ khó; đồng thời cập nhật đầy đủ thông tin mới về luật và các bài tập hỗ trợ kỹ thuật và sửa sai động tác.

** Các sản phẩm HLS được nhóm nghiên cứu thiết kế:*

Căn cứ việc phân tích, tổng hợp tài liệu và kết quả khảo sát, thực tiễn quá trình học tập của HS tại trường THPT Nguyễn Khuyến, nhóm nghiên cứu đã thiết kế được các sản phẩm để hỗ trợ dạy học trực tiếp môn Cầu lông khối 11, cụ thể như sau: Video kỹ thuật bỏ nhỏ thuận tay; Video kỹ thuật bật nhảy đánh cầu cao thuận tay; Video bài tập bỏ trợ và lỗi sai thường mắc kỹ thuật bỏ nhỏ thuận tay; Video bài tập bỏ trợ và lỗi sai thường mắc kỹ thuật bật nhảy đánh cầu cao thuận tay; Link câu hỏi trắc nghiệm về luật Cầu lông, dành cho học sinh khối 11 trường THPT Nguyễn Khuyến Quận 10 TPHCM môn tự chọn Cầu lông. Kênh Youtube đăng tải các HLS do nhóm nghiên cứu thiết kế hỗ trợ DH trực tiếp môn Cầu lông cho học sinh lớp 11:

https://www.youtube.com/channel/UC_mS55nV0utyfzMAuMdmwoQ

III. KẾT LUẬN

Qua khảo sát thực tiễn cho thấy, việc ứng dụng HLS vào công tác dạy học môn Cầu lông tại trường THPT Nguyễn Khuyến như sau: 100% GV có sử dụng học liệu số trong dạy học môn Cầu lông; Dạng học liệu số được sử dụng chủ yếu là Video; Việc đưa HLS vào hỗ trợ dạy học trực tiếp môn Cầu lông rất có hiệu quả; Khó khăn khi sử dụng HLS vào dạy - học đa phần là do cơ sở vật chất chưa đảm bảo và phương pháp giảng dạy còn mới, học sinh khó khăn trong việc tiếp cận. Chất lượng của các HLS sử dụng hỗ trợ việc DH trực tiếp môn Cầu lông chưa thực sự phù hợp với các bài học và người học.

Thiết kế 5 học liệu số hỗ trợ việc dạy học trực tiếp môn Cầu lông cho HS lớp 11 tại trường THPT Nguyễn Khuyến Quận 10, Thành phố Hồ Chí Minh.

Nguồn Bài báo: Ngô Thị Ánh Hương, Trương Thị Thanh Nhân (2024). Đề tài NCKH cấp trường, “Thiết kế học liệu số hỗ trợ dạy học trực tiếp môn Cầu lông cho học sinh lớp 11 Trường THPT Nguyễn Khuyến Quận 10, Thành phố Hồ Chí Minh”

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bùi Quang Dũng, Nguyễn Thị Hoài Phương, Trương Thị Xuân Nhi (2020), “Một số khó khăn của sinh viên khi học trực tuyến trong bối cảnh đại dịch covid-19”, Đại học Huế.
2. Trần Thị Lan Thu, Bùi Thị Nga (2020), “Thiết kế và xây dựng học liệu điện tử phục vụ yêu cầu đào tạo trực tuyến”, Viện Đại học Mở Hà Nội.
3. Momani, M. A. K. A., Alharahasheh, K. A., & Alqudah, M. (2023). Học kỹ thuật số trong giáo dục Khoa học: Đánh giá tài liệu. Cogent Education